

Bortom mammas gata

Att lyckas i det svenska samhället hänger nära ihop med språk, makt och identitet. För att lära sig ett språk måste man identifiera sig med samhället. Och för att kunna identifiera sig med samhället måste man ha tillträde till makten. Alexandra Pascalidou har slagit sig in i maktens Medelklassverige.

»Ska vi leka en lek idag? Idag är det du som slår ner blicken när vi möts. Idag är det du som städar hos oss. Idag är det du som sväljer förolämpningar. Idag är det du som håller käften så att vi slipper höra din brytning. Idag är det vi som inte ger dig ett jobb ... eller så får du ta ditt pick och pack och flytta härifrån.«

Det här är ett utdrag ur en dikt som Alexandra Pascalidou skrev för några år sedan. Med brinnande ilska och självutlämnande oppriktighet berättar hon i boken *Bortom mammas gata* om flykten till Sverige, paradiset Rinkeby, erövringen av språket och svårigheterna att komma in i den svenska medelklasskulturen.

Invandrare, tjej och arbetarklass

Alexandra Pascalidou hade många odds emot sig. Som invandrare, tjej och arbetarklass i den fattiga förorten hamnade hon på botten av alla hierarkier. Att hon kommit därifrån är helt hennes egen förtjänst. Biljetten därifrån var utbildning, ett starkt engagemang i föreningslivet och en härlig självsäkerhet.

Respektera mig som jag är

Självsäkerheten fick hon inte gratis. På innerstadsgymnasiet prövade hon att systematiskt radera ut förortens och invandrarskapets stigma. Hon ljög om föräldrarnas jobb, sin hemadress och slutade hälsa på vännerna från Rinkeby. Till slut kände hon sig ”brun utanpå och vit inuti”, ”Jackie Arklöv-syndromet”. Ett överdrivet förskönande av förortslivet höll inte heller. Till slut bestämde hon sig för att aldrig mer svika sina nära och kära – hennes motto blev ”Respektera mig som jag är”. Hon blev den första i sin släkt som gick på universitetet och en av de första svenska invandartjejer som gjorde karriär på TV.

Svensk och grekisk identitet

– *Hej, jag heter Alexandra Pascalidou och jag är 100 procent svensk och 100 procent grekisk.* Så presenterade sig Alexandra Pascalidou i TV när hon började arbeta som programledare i Mosaik. För henne var det en spontan kärleksförklaring till Sverige, men hos många tittare väckte det ont blod. Inte kan en invandrare få känna sig svensk! För långt fler tittare blev hon en förebild, en invandartjej från Rinkeby som lyckats.

Förebild

Efter brandkatastrofen i Göteborg 1998 ringde ungdomar och mammor upp Alexandra Pascalidou och bad henne leda minnesstunden på Scandinavium.

”Du var våra barns förebild och storsyster”, sa de. Det är uppenbart att Alexandra Pascalidou är en viktig förebild för många unga invandrare i dag. Och förhoppningsvis bidrar detta till att de identifierar sig med Sverige (och därmed lär sig mer svenska).

Kärlek och respekt

Alexandra Pascalidou menar att det är svenskarna som måste bjuda till för att integrationen ska lyckas. Invandrarna, tjejerna och arbetarklassen i förorterna måste få del av makten. Först då kommer de att identifiera sig med det svenska samhället och inte bara med subkulturen i Rinkeby, Rosengård och Hammarkullen.

Solidariteten med dem som fortfarande befinner sig där håller lågan brinnande. Och sporrar henne att fortsätta kampen mot vardagsrasister och andra rasister som förföljt och trakasserat henne under åren.

»När jag reser runt i landet möter jag många som jag. De finns där ute. Tusentals själar som vrålar och våndas efter kärlek och respekt. De törstar efter den kärlek och respekt de aldrig har fått. Jag anser, och jag kräver, att Sverige öppnar sina armar för alla sina barn.«

Maria Sundin är sekreterare i Klarspråksgruppen